

DIRVA

Nr. 13

Vasario-February 1, 1960

Cleveland, Ohio

KUR DINGSTA DEMOBILIZUOTI LIETUVIAI?

Tik du iš penkių numato grįšiančius Lietuvon

"Šiais metais priėmimo planas į vidurines specialias mokyklas yra nustatytas apie 6,000 su viršum. Taip, kad demobilizuotus karius, jeigu tik jie norės mokytis, mūsų vidurinės specialios mokyklos mielai **v i s u s** priims", — pareiškė Krestjanovas, vidurinių specialųjų mokyklų valdybos viršininko pavaduotojas Lietuvoje.

Chruščiovas paskelbė, kad demobilizuos 1,200,000 karių. Turint galvoj, kad viso Maskvos imperijoje skaičiuojama 208,826,000 gyventojų, o Lietuvoje 2,713,000, tai proporcingai į Lietuvą turėtų grįžti apie 15-600 demobilizuotų karių. Bet Krestjanovas yra pasiruošęs jų sulaukti tik apie 6,000, nes turėdamas savo mokyklose tiek vietų, visus demobilizuotuosius (į Lie-

tuva grįžusius) apsiima sudinti į specialias mokyklas.

DĖSTOMOJI KALBA SPECIALIOSE MOKYKLOSE

Prie 43-jų specialių vidurinių mokyklų yra suorganizuoti parengiamieji kursai demobilizuotiems kariams, kad jie galėtų pasiruošti įstojamiesiems egzaminams. (Iš viso yra 63 vidurinės specialybių mokyklos: 36 žemės ūkio, 11 pramonės, 11 kultūros švietimo, 5 kitų specialybių).

Vilniaus zonos rajonuose parengiamieji kursai organizuojami lenkų dėstomąja kalba (pačiose mokyklose ten dėstoma lietuviškai). Be to, pačiame Vilniuje yra agrozooteknikumas, kuriame ištisai dėstomoji kalba yra lenkų. Mechanizacijos tech-

nikume Vilniuje yra atskira grupė, kuriai dėstoma rusų kalba. Jei atsirasiąs pakankamas skaičius norinčių būsiančios suorganizuotos grupės rusų dėstomąja kalba ir kituose technikumuose.

ČECHOVAS "UZĖMĖ" VISUS TEATRUS

Ryšium su rusų rašytojo ir dramaturgo A. Čechovo sukaktimi (100 metų nuo gimimo), visi teatrai Lietuvoje rengiasi vaidinti Čechovo veikalus. Klaipėdoje vaidina Vyšnių Sodą, Šiauliuose Dėdę Vanią, Marijampolėje Jubiliejų, Vilniuje žuvėdrą, Kaune Tris Seseis ir t.t. Kaune net mokytojų mėgėjų grupė rengia Piršlybas ir Mešką. Tik Kačerginėje mėgėjų grupė, pensininko aktoriaus Juozo Stanulio padedama, surengė ne Čechovo Tris Seseis, o J. Žemaitės Tris Mylimas.

KAUNE SUSIDARĖ ISRAISKOS ŠOKIO GRUPĖ

Tik 1958 metais Kaune susikūrė pirmoji po karo Lietuvoje išraiškos šokio grupė, vadovaujama Daujo taitės. Grupė yra prisiglaudusi prie profesinių sąjungų klubo (buv. Darbo rūmai). Dalyvauja 24 merginos. Tuo tarpu tai vienintelė Lietuvoje išraiškos šokio grupė. Sausio 21 ir 22 d. įvyko jos pirmasis viešas pasirodymas.

GERO ELGESIO VADOVĖLIS

Politinės ir mokslinės literatūros leidykla Vilniuje išleido Julijos Šalkauskienės paruoštą gero elgesio vadovėlį, kuriame dėstomos "elgesio normos, priimtose socialistinėje visuomenėje".

RUSŲ LŪPOMIS KOVOJA PRIEŠ ABSTRAKČIŲ DAİLĖ

Lietuvos dailininkai iš viso vengia kalbėti apie kitų kraštų dailę, bet apie abstraktininkus protarpiais suorganizuoja labai aštrių pasisakymų, išsiversdami rusų meno kritikų — partiečių straipsnius. Ypač aštri tokia serija buvo paskelbta per Vilniaus radiją sausio 20 dieną. Abstraktinę dailę vadina kapitalistų-imperialistų — padaru. (LNA)

ATLEIDŽIAMSI SOVIETŲ KARIAI SIUNČIAMSI Į SIBIRĄ

SOVIETIJOJE pradėtos sudarinėti komisijos, kurios turės padėti iš armijos demobilizuojamiems 1,200,000 karininkų ir kareivių prisitaikyti prie civilinio gyvenimo fabrikuose ir kolchozuose. Jau pradėtas spaudimas, kad numatomieji iš kariuomenės paleisti vyrai kurtųsi Sibire. Tuo norima paskubinti Sibiro apgyvendinimą ir supramoninimą.

Į Sibirą vykstantiems gyventi bus išduodama po 600 rublių įsikūrimui, t.y. dvigubai daugiau, negu tiems, kurie bandys pasilikti europinėje Rusijoje. Tik pasirenkantiems Donbaso kasykų rajoną bus duodama po 500 rublių.

Prieš porą dienų vyriausybės išleistoje instrukcijoje įsakoma lokaliniais organams atleisti muosius aprūpinti darbuir pastoge per vieną mėnesį. Tiems, kurie pasirinks šiaurės Sibirą ir Sovietijos tolimuosius ryšus žadama parūpinti privataus gyvenimo sąlygas per 3 mėnesius (pradžioje jie bus apgyvendinti barakuose).

Tikima, kad didžioji atleidžiamųjų iš kariuomenės dalis "pasirinks" gyventi Sibirą.

• Sovietija įteikė protesto notą Japonijai dėl savitarpinės pagalbos sutarties su JAV pasirašymo grąsinimu, kad po II Pasaulinio karo pagrobtosios japonų salos nebus grąžintos, jeigu iš Japonijos nebus atitrauktos amerikėnės įgulos.

• Dominikonų respublikoje generalissimo Trujillo sušaukęs plataus masto samokslą prieš jo diktatūrą. Esą areštuota tarp 1000 ir 2000 asmenų.

• Kipro ateities klausimą Londone išspręsti nepasisekė. Nepriklausomybės paskelbimo data galinti būti nukelta iki gegužės 19 d.

• Kubos vidaus reikalų ministerija įsakė per 90 dienų iš krašto išvykti visiems užsieniečiams, kurie negalį įrodyti "sveiką finansinį pragyvenimo šaltinį".

• New Yorko aerodrome tik iš ketvirto pasisekė nusileisti rusų lėktuvui, atgabenusiam 12 komunistų vadų, kurie čia lankosi, atsilgindami už 12 amerikinių gubernatorių vizitą Rusijoje.

• Nigerijoje suimti 27 asmenys, jų tarpe vienas pagonių kunigas, už kanibalizmą. Jie suvalgė tarpgerstinėse kautynėse žuvusius du priešus.

• Washingtone iš liudijimų kongreso komisijoms paaiškėjo, kad sovietai už dvejų metų turėsią pakankamai tolimųjų distancijų raketų masinei atakai prieš JAV. Administracija jau ėmėsi priemonių greitesnei sunkųjų bombonešių paruošties sistemai.

A. Panemunės miškas, užimantis daugiau kaip 300 ha plotą, žmonių labai mėgiamas, ypač kai jo šiaurinė dalis nebe miškas, o gražus parkas, kuriame kauniečiai vasarą ir žiemą mėgsta pasivaikščioti. Čia veikia trys džiovininkų sanatorijos, kurių viena skirta kaulų džiova sergantiems vaikams.

ALŽIRO SUKILIMAS PRADEDA PALŪŽTI

De Gaulle laukia didžiausio laimėjimo savo karjeros istorijoje

Alžiro įvykių eiga, kaip atrodo, krypta prezidento De Gaulle ir jo vyriausybės naudai. Paryžiuje, kaip pastebima, niekad neviešpata-

vęs toks pasitikėjimas, kaip dabar. Prezidentas De Gaulle laukia didžiausio laimėjimo savo karjeros istorijoje.

Didįjį smūgį Alžire susilusiems europiečiams sudavė prancūzų armija, kai naujai paskirtasis teritorinės gvardijos vadas mjr. Sepin - Lignieres paske l b e gvardijos karių mobilizaciją reguliariojon armijon ir jos kuopų reorganizaciją.

Alžire yra 12,000 teritorinės arba namų gvardijos ginkluotų narių, kurių mažiausiai trečdalis aktyviai dalyvavo sukilime arba jį rėmė. Po mobilizacijos sukilėlių už barikadų beliko mažiau, negu pusė.

Mobilizacinis įsakymas buvo paskelbtas tuoj po prez. De Gaulle kalbos, kurioje jis, užsivilkęs generolo uniformą, pareikalavo armiją atstatyti tvarką Alžire, "likviduojant sukilėlių jėgas, kurios nori Alžirą atskirti nuo Prancūzijos". Kalboje jis pabrėžė, kad nesitrauksis nė colio iš savo užimtosios pozicijos, nes esąs atsakingas už viso krašto likimą.

Armija tuo būdu nutraukė penkias dienas trukusį vadinamąjį neutralumą, valstybės galvai parodydama savo lojalumą, dėl kurio dalis stebėtojų abejojo.

Prancūzijos suskaldymo ir pilietinio karo pavojus privertė ir kitas prancūzų partijas arčiau glautis prie prezidento ir jo vyriausybės. Viena išimtis liko galinga dešiniųjų nepriklausomųjų partija, kuri dėl to susilaikė skilimo: trys partijos lyderiai, dalyvaujant vyriausybėje, pareiškė, kad jie iš partijos pasitraukia.

Alžiro musulmonų provizorinė vyriausybė Tunise paskelbė musulmonams instrukcijas, kuriose nurodoma nesikišti įvykių eigon, nes esąs pavojus, kad europiečiai sukilėliai gali pradėti juos skersti. Anksčiau buvo paskelbtas Prancūzijos vyriausybės atstovo atsisakymas į musulmonus, kuriame jie buvo kvieisti demonstruoti, reiškiant pritarimą Paryžiaus politikai.

• Chicagoje vandalai išdaužė Pauliaus Leono įstaiigos langus tą naktį, kai iš okupuotos Lietuvos atvyko jo sūnus ir dukterė.

TITO NORI ATOMINIŲ GINKLŲ

Mainai su Maskva: reaktorius už uraną.- Žmonių aukos nevaidina jokios rolės.

Kai 1949 m. generolas Peko Dapcevic, tuometinis Jugoslavijos generalinio štabo viršininkas, užsienio laikraštininkams pareiškė, kad Jugoslavija visais būdais stengsis įsigyti savus atominis ginklus, jo pareiškimas visame pasaulyje buvo palaikytas juoko vertu pasigyrimu. Maskvos-Belgrado konfliktas tuo metu buvo pasiekęs aukščiausią įtampą, o Vakarai taip pat nebuvo linkę nuo Maskvos atskilusiame diktatoriui duoti atominės paslapties arba net pačius ginklus. Visas reikalas tuo metu buvo paskaitytas propaganda, netrukus po to generolas Dapcevic prarado savo postą ir šiandien turi pasitenkinti trečios eilės "susiėkimu įgalotinio" postu.

Tačiau dabar vis gausėja žinių, kad jugoslaviai, kaskart vis didesnis paslaptimis gaubdami savo atominis tyrinėjimus, jau 1961 ar 1962 metais galį pradėti pirmuosius atominų ginklų bandymus. Tas žinias netiesiogiai yra patvirtinusi ir pati jugoslavų spauda: ji neseniai paskelbė, kad "Sovietų Sąjungos nesavanaudiškos pagalbos dėka" atominiame Vincos centre (prie Belgrado) pastatytas ir jau veikia milžiniškas reaktorius.

Jugoslavų bandomasis reaktorius, kurį galima panaudoti tiek atominų ginklų vystymui, tiek eksperimentams kitose branduolio tyrinėjimo srityse, savo dydžiu yra aštuntasis pasaulyje. Tik JAV, Sovietija, Anglija, Kanada ir Prancūzija turinti didesnius. Labai įdomu, kad su sovietine pagalba pastatytasis jugoslavų reaktorius yra žymiai didesnis ir galingesnis, negu su ta pačia

sovietų pagalba pastatyti raudonojoje Kinijoje, Čekoslovakijoje ir sovietinėje Vokietijos zonoje.

Taip pat paaiškėjo, kad sovietinė atominė pagalba Belgradui visai nebuvusi tokia nesavanaudiška, kaip Belgrado ir Maskvos propaganda bando ją pavaizduoti.

Iš jugoslavų komunistų vadovybės patiriama, kad Belgradas už tai turėjęs įsipareigoti Sovietijai atiduoti visą naujai atrastųjų uranio kasyklų produkciją. Dalis rūdos, kuri po to Sovietijoje perdirbama ir praturtinama, grąžinama atgal į jugoslavų atomo centrų Belgrade, Agramo ir Lubljanoje.

Nors visa, kas liečia Jugoslavijos uranio rūdos produkciją, yra griežtai slepiama, jau paaiškėjo, kad svarbiausios uranio kasyklos yra nuošaliuose Himalajų kalnuose, prie Rumunijos sienos. Mažesnio masto ištekliai Makedonijoje ir Bosnijoje eksploatuojami su sovietų specialistų pagalba.

Tiek tyrinėjimai, tiek uranio eksploatacija yra tiesioginėje Jugoslavijos slaptosios policijos viršininko, viceprezidento Aleksandar Rankovic žinioje, kuris kasyklų darbams naudoja politinius kalinius. Didžiojo reaktoriaus Vincoje statybą prižiūrėjo grupė sovietinių mokslininkų, vadovaujant Valentinui Aleksandrovičiui Levšai.

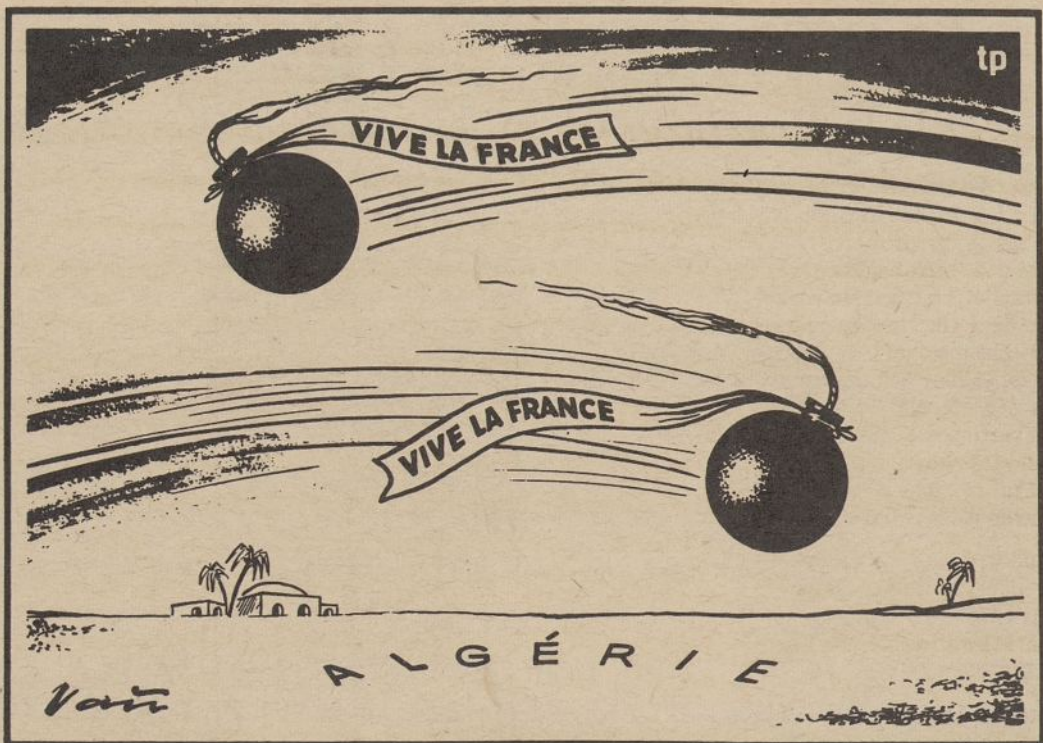
Pastebėtina, kad pirmąjį jugoslavų atominis mokslininkas prof. Savic griežtai pasisakė prieš atominų ginklų gamybą. Prof. Savic, kuris prieš II Pasaulinį karą studijavo Paryžiuje, Joliot-Curie institute, atominius Tito planams priešinosi ne tik moraliniais, bet ir labai konkrečiais sumetimais. Jau 1959 m. Vincos atominiame centre įvyko baisi nelaimė, kurios pasekoje du mokslininkai mirė, o kiti šeši tik specialioje Paryžiaus ligoninėje būnė dalį.

KAIRĖJE: Omachos lietuvių choras, vadovaujamas muz. Br. Jonušo, ruošiasi Vasario 16 minėjimui, kuriame išpildys meninę dalį.

Kun. L. Musteikio nuotrauka

(Nukelta 12 psl.)

JAPONIJOJE DIDĖJA KOMUNISTINIS PAVOJUS

Nacionalistiniai šūkiai - komunistinis turinys

Nėra jokios abejonės, kad Tokijo gatvėse besikartojančios sukurstyti prieš Japonijos - JAV savitarpinės pagalbos sutartį japonų su ultranacionalistiniais šūkais yra komunistų pastangų vaisius. 1950 metais japonų komunistų partija turėjo daugiau, kaip 140,000 narių, ir buvo pati stipriausioji visoje Azijoje. Po to jos narių skaičius nebuvo skelbiamas, tačiau jis greičiau yra padidėjęs, negu sumažėjęs.

Nereikia laikyti jokiu sutapiu, kad komunistų veikla pasku-

tinaisiais mėnesiais padidėjo Japonijoje, kuri laikoma laisvės ir demokratijos pleištu Rytų Azijoje. Apie tolimesnį komunizmo įsiskverbimą į šią pasaulio dalį nėra ko ir galvoti, neužėmus svarbiųjų pozicijų Japonijoje. Dėlto komunistai čia nukreipė visas pastangas į socialistų partiją ir profesines sąjungas; jie įsiskverbė į eilę vadovaujančių postų ir joms diriguoja.

Jiems padeda ir ta aplinkybė, kad socialistų partiją ištiko krizė, kuria pasinaudojo kraštutiniai

niai kairieji su demagogais Macumoto ir Hiroo Wada priešakyje. Pastarieji palaiko labai draugiškus santykius su komunistais. Jų veikla yra juo pavojingesnė, kad jie turi didelės įtakos profesinių sąjungų dalinamajam piniginei pagalbai. Tokijo mieste kalbama, kad šelpiamieji tik tada gauna piniginę pagalbą, kai pasižada talkininkauti komunistams.

Tarp japonų komunistų ir profesinių sąjungų yra susidariusi keista priklausomybė, kuri galima tik specifinėmis Japonijos sąlygomis. Profesinių sąjungų federacija, dar neturinti tvirtos struktūros, nieko labiau nebijo, kaip skilimo, kuris susilpnintų jų pozicijas prieš darbdavius. Komunistai tai labai gerai žino ir dažnai praveda savo sprendimus grasindami organizacijos suskaldymu, jei jų reikalavimai nebūtų priimti. Tik tuo galima išaiškinti, kodėl pvz. profesinės sąjungos pritaria "liaudies sąjūdžiui" prieš Tokijo - Washingtono sutartį, kodėl septyni milijonai japonų, kurie toli gražu nėra komunistai, su profesinių sąjungų palaiminimu demonstruoja prieš tą sutartį.

Tokią taktiką panaudodami, komunistai įsiveržė į kitas organizacijas. Daugely moterų ir jaunimo organizacijų, pvz. "tautinėje moterų federacijoje", "tautiniame japonų jaunimo kongrese" ir "demokratinėje jaunimo sąjungoje" jų įtaka yra gana didelė. Ypač didelis dėmesys nuolat paimamas į intelektualus, kuriuos veruoja eilė prokomunistinių organizacijų: laisvų juristų sąjunga (apie 300 narių), demokratinių mokslininkų draugija (300 narių), rašytojų sąjunga "Naujoji Japonija" (500 narių), nepriklausoma filmų sąjunga, demokratinė gydytojų sąjunga ir bent tuzinas panašių užmaskuotų draugijų.

Mokslininkui Sandzo Nosaka perėjus Japonijos komunistų partijos vadovybę, ir pakeitus strategiją bei taktiką, komunistai, kurie anksčiau buvo nereikšminga fanatiška sekta, tapo vis didėjančiu pavojumi. Nosaka, kuris partijos tikslų įgyvendinimo siekia taikiomis ir demokratinėmis priemonėmis, savo liniją pravedė tik po atkilių ir sunkių frakcinių kovų su buv. partijos sekretoriumi Ito Ritsu, kuris buvo streikų ir revoliucijos kurstytojas. Jo išstūmimu buvo pasisakyta ir prieš partijos steigėją Sen Katayama, kuris buvo artimas anarchistas, bet vėliau tai nekiludė komunistams iškilmingai švęsti Katayamos šimto metų gimimo sukaktį.

Sen Katayama, kraštutinis kairysis socialistas, jau 1917 m. garbino sovietinę spalio revoliuciją ir metais vėliau ugningais žodžiais sveikino kruviniuosius "ryžių sukilimus", kuriuose dalyvavo milijonai vargšų. Beje, jis tai skelbė iš saugumo egzilio Meksikoje. 1921 m. Katayama iš Meksikos išvyko į Sovietiją, kur dalyvavo kominternu suorganizuotame "Tolimųjų Rytų dirbančiųjų kongrese". 1922 m. jis su nelegaliai iš Japonijos išvykusiais delegatais sutarė steigti japonų komunistų partiją. Vėliau kilusiose vidinėse krizėse, pasižymėjusiose žudynėmis ir sabotažu Katayamai pasisekė išgelbėti savo kailį, antrąjį kartą išbėgant į Maskvą, tačiau Krem-

Žvalgybų kova (42)

KAIP HORSTAS LUDWIGAS PASIDARĖ SOVIETŲ ŠNIPU

Naujosios Vokietijos armijos pirmasis išdavikas

Karlsruhe mieste, Vakarų Vokietijoje, prieš nepilną savaitę prasidėjo teismas buvusio Vak. Vokietijos laivyno karininko Horsto Ludwigo, kuris buvo komandiruotas apmokymui į Angliją ir JAV, iš kur, po lėktuvo avarijos, grąžintas į Vokietiją ir 1958 m. areštuotas.

Kartu su juo teisiama dar keli bendrininkai, daugiausiai giminės, kurie rinkę žinias apie NATO apsiginklavimą ir jas perdavinėję rusams. Jau išaiškėjo, kad grupė rusams perdavusi NATO laivyno vėliavinių signalų kodą, sąrašą asmenų, kurie Kiečio laivyno bazėje buvo laikomi rusų agentais, žinias apie Vak. Vokietijos laivyno dydį ir pasiruošimą, amerikinių tankų, atgabentų į Bremerhaveną, duomenis.

Tito...

(Atkelta iš 1 psl.)

vo nuo mirties išgelbėti (apie tai gana plačiai buvo rašyta Dirvoje praeitais metais). Profesorius Savic tada pasisekė jugoslavų spaudoje paskelbti tą reikšmingą pareiškimą, kuriame jis pamerkė branduolinės energijos panaudojimą kariniams tikslams ir įterpė sakinį: "Atominuose kapuose neauga joks komunizmas".

Tačiau grupė Jugoslavijos fanatiškų Sovietijoje mokslus baigusiu atominų mokslininkų yra užsispyrusi Tito ir Rankovičiaus norus išpildyti. Tenka prileisti, kad jugoslavų atominų ginklų vystymas yra pagrįstas daugiau politiniais, negu kariniais sumetimais. Tito Jugoslavija, kuri paskutinių tarptautinių įvykių sėkmeje jaučiasi vis labiau izoliuojama, stiebia visuotinio pripažinimo, nepaisydama finansinių ir kitokių aukų, kad vėl galėtų atgauti "trečiosios jėgos" vadovybę, kuri pastaraisiais metais išsprūdo iš jos rankų.

Nors prileidžiama, kad pirmieji mažo kalibro taktinių atominų ginklų bandymai bus galimi įvykdyti kalnuotose, žmonių neapgyventose Bosnijos srityse, tačiau mažai Balkanų valstybei stinga erdvės rimties tikros atominės bombos bandymams. Jau vien dėl to geografinės klišės turėtų sugniužti Belgrado diktatoriaus atominis pasiūlymas, jeigu per tą laiką neįvyks režimo permaina, kuri toms svajonėms galėtų atnešti realios perspektyvas.

ŽYDAI PAIŠO SVASTIKAS

* Abraomas RUSSO, žydas - šaltkalvis, 23 metų amžiaus, praeivių buvo sučiuptas bėpajisant svastiką Izraelio sostinės Tel Avivo gatvės šaligatvyje ir perduotas policijai. Teisėjas pasiuntė nusikaltėlį psichiatrinėn ligoninėn ištirti, savo sprendime pabrėždamas, jog netiksls, kad žydas, ypač pačiame Izraely, galėtų įvykdyti tokį provokacinį nusikaltimą, nebent būtų nepilnaprotis. Labai charakteringas teišėjo pripažinimas: - Tačiau Izraely tokių "bepročių" jau priskaityta apie dešimtį, t. y., proporcingai daugiau, negu visoje Vokietijoje.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

liaus viltys jį padaryti Japonijos masių vadu neišsipildė. Ir dabartiniame japonų komunistų partijos centro komitete esama didelių nuomonių skirtumų, nes yra susidaręs kraštutinis sparnas, labiau orientuojasis į Pekiną, negu į Maskvą. Bet apie tai iš partijos vadovybės sluoksnių prasiveržia labai mažai žinių, ir ji stengiasi pasirodyti vieninga, kai viešai skleidžia proletarinės revoliucijos tezes.

Horstas Ludwigas

Ludwigas teisme aiškinasi, kad šnipinėjęs rusams, norėdamas gelbėti tėvą, tačiau jau išryškėjo, kad už savo paslaugas iš rusų yra gavęs 1904 dolerius.

Kol teisme išaiškės daugiau smulkmenų, pasekime jau žinomą jo istorijos dalį.

jie domėjosi tokiais asmenimis kurie arba patys buvo karininkai, arba jų šeimos būta karininkų. Žvalgybų, kurių metodai visur vienodi, veikla nesibaigė vien sąrašų sudarymu. Jie greit užmezgė kontaktus su tokiais žmonėmis, kaip Horstas Ludwigas. Pagunda tuo metu badaujančioje Vokietijoje buvo labai didelė, ir tuzinai jaunų vokiečių buvo išmugeliuoti rytinė zonon.

Anglų šaltiniai teigia, kad taip atsitikę ir su Horstu Ludwigu. Tačiau tų pačių šaltinių žiniomis, Horstas buvęs jau išduotas sovietams, dar prieš jam peržengian zonos sieną. Netrukus jis buvęs Tueringijoje areštuotas ir nugabentas į rusų komendantūrą. Ten sovietų agentams nebuvę sunku buvusį jūrų karininką "persukti".

Jie davę jam pakankamai "žaidimo medžiagos", kad jis galėtų patenkinti savo darbavus Vakaruose, ir drauge pradėję jį ruošti didesniems uždaviniams. Špionažo mokyklą baigęs, Horstas grįžo atgal į Vakarų ir, kaip instrukcijoje nurodyta, stojęs karininkų tarnybom.

Amerikinė versija yra gana panaši, tik paneigiama, kad jis rytų zonon vykęs amerikiečių pavedimu. Kaip ten bebūtų, bet jis gyveno Jenoje. O Jenoje po karo buvo įsteigta viena iš viešųjų didesniųjų sovietų špionažo mokyklų. Tokios mokyklos veikla tiek Rytuose, tiek Vakaruose, ko jose mokoma?

Pirmiausia, iš kandidatų reikalaujama išlaikyti egzaminus, atsakinėjant dešimtis klausimų. Tai reikalinga kandidato charakteriui nustatyti. Pvz., klausima, kurios rūšies savižudybė jis pasirinkęs. Jei nuodas - laikomas silpnoliu. Tas, kuris pasirenka kulipką, yra vyriškas ir apsisprendęs.

Toliau iš kandidatų reikalaujama nurodyti mėgstamiausias istorines figūras. Iš to sprendžiama, ar jie turi vado prigimtį.

Per tolimesnį bandymą kandidatas apkaltinamas, kad jis dirbęs prieš pusei, ir atiduodamas specialiam teismui. Stebima, kaip jis reaguoja į tuos "kaltinimus". Šalia įvairiausių bandymų, kandidatai apmokomi, kaip rašyti nematomuoju rašalu, kaip sumontuoti slapta radijo siųstuvą, kaip bet kokiomis aplinkybėmis fotografuoti dokumentus, apsieiti su sprogstamąja medžiaga ir tt.

Po oficialių studijų Weimaro ir Jenos universitetuose, Horstui buvo sudarytos aplinkybės "pabėgti" į Vak. Vokietiją. Čia pastebėtina, kad tuo metu nė vienas karininkas, ypač buvęs hitlerjugendo narys, neturėjo progos pasprukti į Vakarų. Reikėjo suvaidinti itin nuotykingą pabėgimą. Kiekvienam atveju jo nuvargimas, pasiekus Vakarų, buvo įtikinantis. Didžioji komedija prasidėjo.

(Bus daugiau)

GREETINGS and BEST WISHES

FABRIZI TRUCKING & PAVING CO

HAULING AND PAVING

Parking Lots - Roads - Driveways - Service Stations Slag and Gravel

7102 PEARL Rd.
20389 FIRST Ave

VI 3-7078
BE 4-1284

GREETINGS and BEST WISHES

To All The Lithuanian People

BELA GREENFELD

LICENSED REAL ESTATE SLESMAN

1440 West 3rd St.

Cleveland, Ohio

Call LI 1-5100

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

20 metų tos srities praktika

Vokiečių radijų taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio.

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352

Nakties tel.: LI 1-4611

LIETUVIŠKA SIUNTINIŲ TARNYBA

ALFA

(V. AKELAITIS)

Lygindami kainas, neužmirškite palyginti ir prekių kokybę.

Palankių aplinkybių dėka mes galime pasiūsti Jūsų dovanų siuntinius geros kokybės prekių už žemas kainas.

Siunčiame taip pat standartinius siuntinius. Užeikite patys įsitikinti arba reikalaukite mūsų kainoraščių paštu.

Darbo valandos — 4 p. m. — 9 p. m. darbo dienomis.

3 p. m. — 6 p. m. Šeštad. ir Sekmad.

Susitarus galima ir ne darbo valandomis.

ALFA, 1000 Dillewood, Cleveland 19, Ohio
Telef. IV 6-2152

Panevėžio gimnazijos J. Lindės-Dobilo meno kuopos 1942-43 metų valdyba. Pirmojo eilėje (iš kairės): Paulė Žitkutė - vicepirminė, mokytoja A. Jagminienė, mergaičių gimnazijos globėja, Nijolė Šivickaitė - valdybos narė. Antrojo eilėje: Aldona Balčytė - išdinininkė, mokytoja Petras Rapšys, berniukų gimn. globėjas, Albinas Adomaitis - pirmininkas ir Algirdas Antanaitis - sekretorius.

Mūšos Dobilą prisimenant

Bronys Raila savo straipsniu "Drauge" sausio 16 d. priminė, kad sukako 25 metai nuo žinomo rašytojo ir pedagogo kun. Julijono Lindės Dobilo mirties (mirė 1934, gruodžio 2 d.).

Dobilas buvo dramų "Širdis neišturėjo" ir "Kur laimė?", kontraversiško romano "Blūdas", daugelio filosofinių studijų autorius ir iš viso viena ryškiųjų Lietuvos atgimimo ir kūrimosi laikotarpio asmenybė.

Gimęs 1872 metais Dovyduškaitės Biržų apskrityje, 1898 metais baigė Žemaičių kunigų seminariją, buvo vikaru Latvijoje ir Žemaitijoje, nuo 1922 metų pradėjo dėstyti literatūrą Panevėžio gimnazijoje, kurioje vėliau buvo vice-direktorium ir direktorium.

Norintiems plačiau susipažinti su J. Lindės gyvenimu ir dar-

bais patarima pasiskaityti išsamų Vl. Kulboko straipsnį Lietuvių Enciklopedijos 16-tame tome. Lietuvių Enciklopediją, lyg atpildydami vadovėlių, chrestomatijų ir antologijų kaltes, Dobilui paskyrė net 4 puslapius.

Daugiausia Bronio Railos straipsnyje buvo kalbama apie Kun. Lindės Dobilo įsteigtą Panevėžio gimnaziją Meno kuopą, primenant jos prestižą, populiarumą ir svorį ne tik Panevėžio mieste, bet ir kitų gimnazijų, turėjusių panašius būrelius, tarpe. Aukso tiesa. Atsimenu, kaip, būdamas žemesnės klasės, su pavydu klausydavau vyresniųjų moksleivių pasigyrimų, būk, Meno Kuopa duodanti visam Panevėžiui toną. Tie pasigyrimai, kiek teko vėliau įsitikinti, nebuvo be pagrindo.

Paties Lindės-Dobilo nei matyti nei pažinti neteko. Tačiau jo paveikslas ir šiandien gyvas stovi akys iš Meno Kuopos išleisto, rodos penkerių metų moksleivių pasakojimų paminėti, leidinio "Mūšos Dobilas", prie to pridėjus šviesią vyresniųjų moksleivių pasakojimų nuostabą pagarbos ir meilės aureolę.

Meno kuopa išugdė visą eilę talentų ne tik literatūros, bet muzikos, dailės ir dramos srityje. (Per paskutiniuosius keletis metų Meno Kuopa ir buvo pasidalinusi į literatūros, dailės, muzikos ir dramos sekcijas). Net pati jauniausioji, būtent dramos sekcija, gali didžiulius vardais, šiandien linksmiuojuoju Lietuvos scenos ar filmo veikloje.

Meno kuopos susirinkimai, arba jų rengiami vieši literatūros ir muzikos vakarai būdavo savotiškos šventės. Visuose juose jautėsi Lindės-Dobilo dvasia, jo palikta tradicija. Paties Dobilo minėjimai būdavo rengiami kasmet gruodžio mėnesį ir gausiai lankomi.

Naujosiose Panevėžio kapinėse, šalia Dobilo yra palaidota ir Gabrielė Petkevičaitė-Bitė. Dobilo ir Bitės kapus per kiekvienas Vėlines Meno kuopos nariai puošdavo ir lankydavo. Bitės ir Dobilo gyvenimo tikslų ir darbų paralelizmas kažkaip simboliškai buvo atžymėtas ir amžinojo poilsio vietoje.

Man būnant Kun. Lindės-Dobilo Meno kuopos nariu, nuo pirmojo bolševikmečio jos pirmininkais buvo: Paulius Dreivinis (jau ir tada plačiai bei reikšmingas poetas), Albinas Mališauskas (žuvęs kario mirtimi, palaidotas Panevėžio Senamiėsčio kapinėse), Albinas Adomaitis,

UŽ KELIŲ DIENŲ IŠEINU Į PENSIJĄ...

Vlado Braziulio 65 m. sukaktį minint

Vladas Braziulis, aktyvus dabartinės Clevelando lietuvių kolonijos narys, prieš mėnesį laiko atšventė 65 metų sukaktį. Atšventė tyliai, nesigarsindamas, kaip ir dera tikram džentelmenui. Ir žinoma, jei ne pripuolamumas, ir mes būtume tos sukakties nepastebėję. Paprašytas, iš savo turtingos praeities parašyti Dirvai prisiminimų, atsakė, kad gal tai ir padarys, nes greitai laiku turės daugiau laiko.

- Kodėl greitai laiku manote turėti daugiau laisvo laiko? - pasiteiravau.

- Už kelių dienų išėinu į pensiją - šypsodamasis atsakė.

Po to mūsų pasikalbėjimo tuoj atsiverčiau Lietuvių Enciklopediją. Ir koks nesusipratimas. Apie visokius veikėjus prirašyta skiltys, net ir su nuotraukomis. O apie pulk. Vl. Braziulį, dirbusį įvairių, atsakingą ir Lietuvai naudingą darbą, nėra nieko.

Nieko kito neliko, kaip tik vėl kreiptis į patį Vl. Braziulį ir paprašyti, kad pasisakytų savo metus, ir duotų šiek tiek žinių, jei jau tikrai išėina į pensiją. Tai padarė nenoromis, atsisakibėdamas. Kam, esą, to reikia, juk tai praeitis. Bet, mano spiriamas, kad iš praeities galima daug ko pasimokyti, kad mes, jaunesnieji, dar nesam iš tų, kurie manom, kad visą gyvenimą tik mes sudarom, pagaliau kiek suminkštėjo. Ir šie keli žodžiai tebus ryšiu tarp vyresniųjų ir jaunesniųjų, kuriems juk visi lietuviškieji reikalai vienodai širdį degina ir vienodai į darbą kviečia.

Pulk. Vl. Braziulį, tada dar tebesivadinsį neatlietuvinta Braziulevičiaus pavarde, esu daug kartų matęs Kaune, vieną kitą kartą, kai laikraštiniškai pasimaišydavo tarp kariškų reikalų, tekdavo ir ranką paspausti. Bet mūsų pažintis tebuvo proginė. Iš kitų buvau girdėjęs, kad tai tikro kario tipas. Įsakymus vykdė tuoj, labai daug dėmesio skiria geram lietuvių kalbos mokėjimui, o dar daugiau pareigingumui.

Clevelande gyvenant, dažniau tenka Vl. Braziulį sutikti, kurį laiką teko sėdėti jo dramos studijos darbe. O taip pat nuolat matyti atidžiai sekant visus lietuvių meninius pasireiškimus, ar tai būtų vaidinimai, ar koncertai, ar dailaus skaitymo varžybos. Čia pat gyvenant ir neišvengiamai susidarant nuomonei apie vyresniuosius mūsų veikėjus, kai

Algirdas Antanaitis (labai trumpą laiką) ir Vitalis Jukna.

Esu tikras, kad kiekvienas panevėžietis su pagarba prisimena Meno kuopą ir jos kūrėją kun. Lindę-Dobilą. Šie keli žodžiai tebūnie gėlės ant jo kapo.

Kęstas Reikalas

Sukaktuvininkas Vl. Braziulis, gyvenęs Clevelande, sulaukęs 65 metų amžiaus.

kuriuos atvejais man rūpėjo ir rūpi žvilgtelėti, ar naujai pasikeitusios sąlygos, nauji ir sunkūs darbai, jų nesumurgdo ir į

Vl. Braziulis 1939 metais, Lietuvos kariuomenės pulkininkas.

pilkumą nesulygina. O juk tokių pavyzdžių nestinga.

Kiek mane yra pasiekusios žinios iš kitų Vl. Braziulio bičiulių, jis sugebėjo prie tos neįprastinės padėties, jei taip galima pasakyti, labiausiai vykusiai prisitaikyti. Vienas clevelandietis pasakoja: "Kai reikia Vl. Braziuliui eiti į fabrikinį darbą, jis į rankas pasiima tą "grabelį" ir tada eilinis darbininkas. Bet kai pasibaigia darbas, kai grįžta namo, jis vėl senasis Vl. Braziulis. Jo rankose knygos, laikraščiai, jis gražiai pasipuošęs, tikras džentelmenas ir aristokratas".

Žinoma, kitas reikalas, kas dedasi jo širdy, kai reikia nešėti tą "grabelį" į darbovietę ir nusileisti į labai jau pilką aplinką. Bet jis žino, kad kitaip nėra, kad jokie skundai nieko nepadės, kad kalbomis apie praeities laurus eilinių darbininkų nesugraudinsi. Ir jis tai pakelia tuo pat išdidumu, kaip ir anks-

čiau, vykdydamas dienos įsakymus.

Vl. Braziulis 1913 m. yra baigęs katalikų šv. Kotrynos gimnaziją Petersburge. Tame pačiame mieste studijavo istorijos - filosofijos fakultete. Yra baigęs Vladimiro karo mokyklą ir rusų kariuomenėje buvęs 1916-1918 metais. Lietuvos kariuomenėje tarnavo nuo 1919 iki 1940 metų, eidamas įvairias atsakingas pareigas, kaip karo komendantas, geležinkelio karo viršininkas, ypatingu karininku prie Krašto apsaugos ministerio, internuotų lenkų karių stovyklos komendantu ir kt.

Greta savo pareigų visą laiką rūpinosi pagilinti žinias ir iš kitų sričių. Vytauto Didžiojo universitete studijavo humanitarinių mokslų fakultete, gyvendamas dar Peterburge yra dalyvavęs K. Glinskio scenos mėgėjų kuopelėje, dar 1914 ir 1915 metais režisavęs, vėliau dirbęs Vilniuje to paties K. Glinskio dramos studijoje. Taip pat lavinosi fortepiono ir dainavimo mene. Nuo 1919 iki 1939 m. buvęs karių teatro aktorius, režisierius ir vadovas. O taip pat radijofono aktorius, režisierius ir paskaitininkas.

Nesvetimas Vl. Braziuliui ir pedagoginis darbas. Be darbo su teatrinėmis grupėmis, jis yra buvęs mokytojas karo policijos mokykloje, karo ir aukštojoje karo mokykloje. Gyvendamas Vokietijoje, mokytojavo Memmingeno lietuvių gimnazijoje. O atsikėlęs į Clevelandą, eilę metų vedė dramos studiją, pastatė eilę veikalių ir aplankė su tais vaidinimais kitas lietuvių kolonijas.

Taigi darbo laukas platus, daug dirbta, pelnyta ir poilsio. Žinoma, gal to poilsio ir turės nuo fizinio darbo pareigų, bet lietuviškasis darbas mūsų visų niekad negali paleisti. Nepaleis jis ir Vl. Braziulio.

Geriausios sveikatos sukaktuvininkui!

B.G.

Konkursinė nuotrauka Nr.30

Pirmieji žingsniai...

RŪSTI SIENA

STASIUS BODAVAS

(Ištrauka iš spaudos draudimo laikus vaizduojančios apsakos)

[2]

— Išbildinsim jį, Rapoliuk, į Prūsus, pamatysi. Jeigu reikės, tai pro paties kipšo kojas pralįsim. Aš esu jau viską apmąsijęs. Eisim vienas ant vieno, nieko nebijosim.

— Ale veizėk, Jurgiuk, ten vėl dulkės pasikėlė, — Rapolas įspaudė kaktą į patį langelio stiklą.

Ant vieškelio buvo iškilęs didelis pilkas debesis, kuris vis labiau plito ir traukė į sodybos pusę.

Dabar iš minios išnirio keli žandarai ir išbėgo pro vartus. Paskui juos išlioksėjo ir kareivių būrys. Jie visi metėsi į abu šonus, stūmė žmones į kraštus, ir šiaip taip padarė praėjimą. Tuo pačiu metu iš kiemo pasijudino popai. Jie iš lėto žinguliavo į vartų pusę ir nešė paveikslus. Sustoję tuoj už vainikų rėmų ir pusrastių apsupo stalą, kuris buvo kelio viduryje, apkrautas gėlėmis.

Laukuose iš dulkų išlindo dvi karietos, kurios važiavo nelabai skubėdamos. O pasukusios į sodybos keliuką, jos dar labiau sulėtėjo. Jas tuoj apsupo žandarai ir lydėjo ligi pat vartų, kur stovėjo stalas. Kai vežimai sustoję, žandarai tuoj šoko pagelbėti svečiams. Iš vieno vežimo išlipo du popai ir pasižnečiudami kiūtino prie vartų. Tuoj pat iš antrosios karietos žandarai iškeldino nedidelio ūgio vyrą, jau visai nužilusį ir kiek palinkusį.

Jis buvo įlindęs į gražią uniformą, o krūtinę turėjo apsikrovęs visokiais blizgesiais. Kartu su popais jis nuėjo prie stalelio ir čia visi nusilenkdami kažką bučiavo. Po to jie dar kelius kartus palinkčiojo į visas puses ir iš lėto pasijudino pro vartus. Popai žengė pirmą, o minia laužėsi iš visų šonų.

Procesija sustojė prieš pat cerkvės laiptus ir dar kažko palaukė. Iš kažkur čia atsirado vėliavos, kryžius ir dar kitokie nešuliai. Vienas popas ir tas striukis žilius su blizgančia krūtinė palipo ant paskutinio laipto, kur buvo stalas. Čia juodu kažką pakalbėjo, persizegnojo, susiėmė rankomis ir kartu perkirpo vainiką. Tas trokštelėjo ir sunkiai nudribo į šonus. Ir tuo metu iš būrio pašoko iškilminga giesmė, kurią vėjas nešė tiesiai į Šukio namus.

Iš pradžių giedojo dar tikta choras, bet kiek palaukus minia užsidedė taip pat ir visą sodybą užtvindė negirdėtais garsais. Tada prasirovė cerkvės durys ir popai su svečiais patys pirmieji įslinko vidun. Bet apsisukę jie ir vėl išėjo ant laiptų. Čia atsisuko prieš minią, kilnojo paveikslus ir laimino, linkčiodami į visas puses... Linkčiojo taip pat ir žmonės, pasilenkdami kiek įmanydami žemiau, kartu žegnodamiesi ir garsiai atsakinėdami.

Popai vėl atsisuko į duris ir suėjo vidun. O žmonės jau nebežiūrėjo nei kaveivių, nei žandarų. Užtelėjo jie kaip vandenys, pralaužė užtvartą, šoko ant laiptų, klupdami ir vėl atsikeldami, jog vienu metu net cerkvės durų tarpas užspringo. Tada žandarai krito į tą vietą ir šiaip taip padarė praėjimą. Ir dabar vėl visi grūdosi kaip beįsmanydami, užmiršę net giedoti, tikta šaukdami ir vienas kitą aprėkdami. Virš jų galvos susiūbavo didelis varpas, o jam tankiais dūžiais skardžiai pritarė du mažesni varpeliai.

— Tai matai, Rapoliuk, ir parsivedė biurliškai sau Dievą, — pasitraukė Jurgis nuo langelio.

— Veizėk, jau ir dėdė pareina, — parodė Rapolas į

Šukį, kuris neskubėdamas slinko per kiemą.

— Aš negaliu veizėti. Rapoliuk, aš jau siuntu, — drebėjo Jurgio balsas. — Rapoliuk, sakyk, koks tas jų Dievas, jeigu leidžia tokius kipšo išmislus ant mano žemės? — ir jo žodžiai nutrūko.

— Sustok, Jurgi, nebešnekėk, dėdė jau čia, — perspėjo Rapolas.

Šukys įžengė į svirną, dar tyčia nusikrenkštė ir neskubėdamas ėmė lipti kopėčiomis. Jaunieji pasitraukė nuo langelio ir nuėjo pasitikti senio. Tas buvo susigrauzęs, su pypke dantys, bet nerūkė, tik taip sau judino ją iš vieno burnos šono į antrą.

— Tai ką, dėdė, ir tamsta nulindai prie burliokų? Ir ką gi gero ten atradai? — Jurgis užkabino senį.

— Ale jau nesakyk, Jurgiuk, nebegadink kraujo, užtenka man visko per akis, — senasis dar labiau susikrimto ir jau norėjo lipti žemyn.

— Palauk, dėdė, — sulaukė jį Rapolas, — o kas tokie ten atvažiavo?

— O ką aš galiu žinoti, Rapoliuk, — atsigrįžo Šukys, — žmonės šnibždėjo, kad kažkoks generolas ar gubernatorius, biesas jį žino...

— Ale kažkokie popai dar išlipo, dėdė.

— A, bala juos ten, Rapoliuk, — senis buvo susierzinęs, — turbūt koks nors vyskupas. Popai ir žandarai, mačiau, su žmonėmis ligi žemės nusilenkdami kinkavo.

— Nekinkuos jie čia ilgai, pamatysit. Ir tie popai, ir generolai ir visi kiti. Nenoriu sakyti kas tokie, dėdė vėl užsigaus.

— Ir ką tu, Jurgiuk, padarysi. Mes tikta musės, o ten tokia galybė.

— Ale pamatysi, dėdė, musė ar blusa, vistiek velniai juos vieną dieną apžers, — Jurgis jau kaito.

(Bus daugiau)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Griauti visais laikais buvo lengviausia

Atidžiam lietuvių gyvenimo gerąsias ir blogąsias puses stebėdami, mes nesunkiai atskiriam tris mūsų žmonių tipus. Vieni, kurie visa savo širdim ir jėgom įsijungia į kūrybinį darbą. Tie, dažnai ir persitempdami, viską daro, kad tas mūsų lietuviškasis gyvenimas būtų gyvas, kad įsidedusios liepsnelės negestų, kad visos spragos laiku būtų užkamšiotos.

Antri, ir jų daugiausia, niekur neskuba ir dėl nieko galvos nelaužo. Jiems bėganti diena duoda darbus ar poilsį, bet ne iš anksto ką nors patys suplanuoja ir vykdyti pasiruošia. Jie patalkina, jei kas įprašo, bet ir nugarą parodo, jei kas iš kitos pusės pakursto.

Treti, tarsi sutverti pirmųjų pastangas ardyti. Visad eina urgzdami, priekabių ieškodami, peikdami ir net purvus drabstydami. Ir labai dažnai atvejais pastariesiems gerai sekasi. O kur nesiseks: griauti visais laikais buvo lengviau, negu statyti. Liežuviu malti ir didžiausias tinginys sugeba.

Dar charakteringa, kad tos trečiosios grupės tipai savo ardomąjį darbą dažnai taip pat pridengia kilniais motyvais. Net ir patys bando šį tą geresnio padaryti, kad paskiau lengviau savo griaujamąjį darbą pridengtų. Tai daro lyg savo sąžinės nuraminimui. Tai daro lyg siūlų galus paslėpdami ir patys sau gero elgesio liudijimą išduodami.

Visus tuos tris mūsų žmonių tipus kasdien matome didesnėse ir mažesnėse organizacijose, mūsų visoje bendruomenėje. Tik trečiosios rūšies tipų lyg ir gausiau priauga. Jų netrūko laisvojo tėvynės gyvenant, jų padaugėjo per pabėgėlių stovyklas einant, jų priaugo, jau čia ar kitur, emigracinį gyvenimą gyvenant. Lietuvoj jie daugiausia valdžias vertė. Savas ir svetimas. Mokydamiesi nieko nesugebėjo baigti, nors sąlygas, kad burnos būtų užkimštos, dažnai atvejais ir geras turėjo. Stovyklose gyvendami, jie, tarsi pasilypėdami ant paaukštinimų, šaukė, kad visi vagys. O čia gyvenant, jiems jau nėra jokių autoritetų ir juos skuba niekinti.

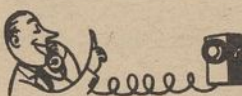
Jei, dar savoj tėvynėj gyvenant, kiekvienas iš tokių trečiosios rūšies tipų jautė tam tikras normas, kurias peržengus bus blogai, tai čia jau jokios normos nebesaisto. Jie, kaip kun. M. Krupavičius Chicagoje pasakė, jaučiasi atsipalaidavę nuo bet kokio pavardžio: nieko nebijom, jokio autoriteto nepripažįstam. Ir kaip aną kartą susirinkime girdėjau, "galim durnavoti, kaip kas išmanom".

Dar pusė bėdos, kada su tokiais griovybos darbais sukinamasi po mažą ratelį. Nedaug ko ten beįsgrįausi, ne kažin kiek žalos bepridarysi. Daug blogiau jau su tais, kurie įsigauna į plačiuosius vandenius, o ypač į spaudą. Tada tai jau tik laikykis. Tada jau reikalai maišomi ne per savo siaurą parapiją, bet per visą kraštą. Tada, kaip mūsų kaimo tamsoki vyrai grasindavo, "aš apie tave į laikraščių parašysiu". Ir, žinoma, jei tik gali, rašo. Jiems jau nė vieno savo tautos autoriteto nebeliko. Net ir mirusieji jau gerai iš kapų pajudinti.

Vieni sako, kad į šį griovybos ir autoritetų niekinimo darbą net ir geros tautos iš šalies susilaukia. Ešą, yra rankų, kurios į tas griaujančias rankas šį tą įdeda, kad dar smarkiau pasisukytų. O kam tai rūpi, manau, mes visi jau labai gerai nusimanom.

Ką daryti, kad šią slinktį į pakalnę sulaikytume? Ką daryti, kad dirbantiems mūsų žmonėms ne pagaliai būtų kaišiojami, bet talka siūloma? Tai klausimai, kuriuos mums kiekvieno kolonijoj reikia atskirai atsakyti, nes ir tie griovybos "darbininkai" kiekvienoj vietoj skirtingais metodais veikia.

B. G.

ARGI TIKRAI PRASIMANYNAS?

1959 metų gruodžio 24 d. Dirvoje tilpo laiškų skyriruje žinutė iš Toronto apie atsiradimą bendruomenėje naujo valdininko su mokamu mėnesiniu atlyginimu. Tuojau pat pasigirdo kai kur nepasitenkinimo skambučiai.

Pirmas toks skambutis su skambėjo KLB Krašto Valdybos posėdyje, gruodžio 29 d., kur buvo padarytas nutarimas patikslinti "piktus prasimanymus". Toji visuomenės dalis, kuri domėsi mūsų spausdintu žodžiu ir

bendrai lietuviškais reikalais, gyvai susidomėjo ir laukė tikslaus paaiškinimo.

Po nekurių laikų, KLB Krašto Valdybos narys spaudos ir informacijos reikalams. J. Kardešis, pagal pavedimą, š. m. sausio 20 dieną Dirvoje nuo savęs nei pridėdamas, nei atimdamas, pakartojo tik patį Valdybos nutarimą, kad tai esąs nuo pradžios ligi galo piktas prasimanymas ir nieko bendro su tikrove neturįs.

Taip, tai taip. Toks šimtaprocentinis paneigimas ne tik mažes, bet ir daugelį kitų skaitytojų netikina. Juk reikia sutikti su tuo, kad dviejų teisybių, viena kitai prieštaraujančių, negali

Fabrikos darbininkas tremtyje Jonas K. Karys, atkaklus (ir vienintelis) Lietuvos istorinių pinigų tyrinėtojas, 1959 metams baigiantis išleido 23 metus

būti. Aiškiai matoma, kad šiame reikale kas nors suklydo.

Kai rankose turi siflo galą, tai nesunku surasti ir patį kamuolį. Tad ir pamėginome jo paieškoti. Dar ne taip seniai, praeitų metų lapkričio 28-29 d., Montrealyje įvyko KLB Kr. Tarybos suvažiavimas, kuriame, kaip Tėviškos Žiburiai rašo:

"Svarstant sąmatą specialiai buvo išryškinti du nauji reikalai. Tai sumanymas KLB po \$ 50 kas mėnesį Italijos LB itališkosios Eltos išleidytojai kas mėnesį (dabar ji eina kas 2 mėn.) ir paskirti \$ 800 PLB Valdybos skirsimam jaunimo dramos konkursui, kuriam JAV LB sutiko skirti \$1,000. Pirmasis pasiūlymas priimtas, o antrasis paliktas būsima Kr. Valdybai."

Negerai, kai visuomenininkai sąmoningai suklysta ir mėgina įtikinėti, kad tai yra tikriausia tiesa. Taip lygiai ir su tų dviejų reikalų atsiradimu, išryškėjo jau iš anksto apgalvota paklaida. Juk paskyrimas mėnesinio atlyginimo organizacijai už darbus, kurių ji visiškai neatlieka, nemanau, kad bus visuomenės teigiamai supastas. Negi mes esame kalti, kad tas veiksnys, kurio kompetencijoj iki šiol buvo Eltos leidimas, nusigyneno ir jau nebepajėgia darbininkams sumokėti už darbą. Tik kad su mumis neatsitiktų taip, kaip atsitinka kone su kiekvienu gelbstinčiu skęstantį.

Man tikrai gailla KLB Kr. Valdybos, kuriai gal ir ne prie širdies buvo anas laiškas, tačiau tai yra faktas kurio jokiais paneigimais nėra įmanoma užginčyti.

St. Kalnietis,
Toronto

ELTOS IŠLAIKYMAS DRAUGO IR NAUJENŲ PAREIGA

Artėjant Vasario 16-tos minėjimams ir garsėjant Alto vadovų šūkiams-Duokit dolerių, aukuotojas turi teisę paklausti, kada Alto Vykdomojo Komiteto pirmininkas ir sekretorius paliaus naudoje Alto lėšas savo asmeniniam ir savo laikraščių kromeliui.

Pažūrėkime, kad ir į tas Vliuko Eltos informacijas. Kadangi su labai reta išimtimi Eltos biuleteniais naudojasi tik dienraščiai - Draugas ir Naujienos, kodėl jie negalėtų šios informacijos tarnybos išlaidas padengti? Jiedu padengia, tik aplinkinių keiliu, siųsdami Vliukui pinigus ne iš laikraščių kasos, bet iš Alto, žmonių sudedamų.

Šimutis su Grigaičiu, žinoma, atsakys, kad Eltos informacija gali naudotis ir kiti laikraščiai, kaip savaitraščiai ir mėnesiniai žurnalai. Į tai tektų atsakyti, kad žurnalistiniu požiūriu, jau ir dienraščiuose pasirodanti Eltos žinios yra susenusios. O jas spausdinti savaitiniuose ar mėnesiniuose leidiniuose, būtų tik skaitytojų erzinimas.

Draugo ir Naujienų redaktoriai, be abejo, žino savo sunkų uždavinį su rankraščiais. Be Eltos informacijų jiems būtų dar sunkiau užpildyti tuos puslapius. Štai Draugo sausio 21 dienos numerio pirmasis puslapis buvo dviem trečdaliais užpildytas Eltos medžiaga, net ir tokia, kurios negalima pavadinti informacija, o editorialiniais straipsniais, kaip "Negali būti taikos be laisvės".

Sąžiningi redaktoriai, jei jie nori pateikti skaitytojui informacijos iš okupuotos Lietuvos, suranda bendradarbių ir žinias paduoda keleta savičių anksčiau už Eltą, neieškodami tam visuomenės pinigų, sudedamų Lietuvos laisvinimo reikalui.

ALTO lėšų eikvojimas Draugo ir Naujienų biznio reikalams yra niekuo nepateisinamas.

VL M.,
Chicago

Senovės lietuvių pinigai

rašytą veikalą "SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI". 396 puslapiai, įristi kietuose viršeliuose, pilni įdomiausių žinių, liečiančių visuomet patrauklią senosios Lietuvos praeitį.

Jonas K. Karys papildo mūsų žinojimą (ir Lietuvos istoriją) sutraukdamas kūrėvoni, išlygindamas, pataisydamas bent kur pasirodžiusias žinias apie senovės mūsų prabočių mainų tarpininkus — "pinigus" ir pinigų, atkasa daug visai naujų. Jis tatau atlieka su nepaprasta meile savo uždaviniui ir savo Tėvynės praeičiai. Patys "nuobodžiausi" moderniškam žmogui daiktai Kario veikale virsta įdomiais, patraukliais. Daug žinių apie archaiskus mūsų prosenolių "pinigus" iš gintaro, puošmenų, akmenų, kaulo bei metalo dirbinių, kokius gilioje senovėje lietuviai mokėjo pasidaryti. "Vartai" savo pirštuose

Atskira dalimi veikalą eina Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pinigai unijū su Lenkija laikais. Kiek čia nauja apie lietuvių-lenkų pastangas, pirmųjų išlikti nepriklausomais, antrųjų — supaktų lietuvių tautą su lenkais visiems laikams. Vilniuje kaldintosios Lietuvos monetos, aprūpintos tinkamais įrašais, Kario veikale tiesiog pačios mums apie tuos laikus kalba. Ir daug pasako, ko dar nežinojome. Užtat "Senovės Lietuvių Pinigai" yra ir pasiūlys tokia knyga, kuri tinka ir tiks ne tik mokslininkui ar studentui, bet kiekvienam lietuviui iki pradžios mokyklos mokinuko imamai. O anglų kalba santrauka padės šią knygą "įkrinti" ir tam, kas lietuviškai neskaito. Tiesa, santrauka siauroka. Bet ji vėl gi sudaryta Kario stiliumi. Svetimtautis ras joje, šalia žinių apie visokius mūsų krašto

Jonas K. Karys su savo krikšto dukrele Vilija Bakšyte

lied. sidabro kapas, sabalų kailiukas (po 40 "kartyje"). Seki visokius ženklus Algirdos, Kęstučio, Vytauto etc. senose monetose, ar tie ženklai tiesūs, ar kreivi... Visu rimtumu skaitai, pakartodamas. Kario stipriai paremtas žinias apie Lietuvos tautinius ženklus: ieties antgalę, Gedimino stiebių vartus, Vyti, skydą su dvigubu kryžiumi. Ir autorius "iškeikia" visus fantastus — "stilizuotojus", kurie iš valstybės ar kito herbo padaro kažkokį gremėzdą, vadindamas tuos karikatūristus tautiniais nusikaltėliais. Visi mūsų tautiniai ženklai turi savo neliečiamas formas.

pinigus, dar ir svarių lietuviškų žinių.

Aplamai, knyga parašyta ne sausai barškiančiu "mokslisku" metodu, bet Jonui Kariui būdingu išsireiškimu lengvumu. Be duotų labai gausių žinių J. Karys turėjo išvardinti ir tuos "kukalius" bei jų autorius, kurie, pagal Kario priekaištus, mūsų numizmatiką apleido piktžolėm. Dabar, beveik niekas nežino (tik spėti spėja), kas tie buvo, kur tilpo jų rašiniai ir kokios būtent "herezijos" prieštarauja tiesai. Toliau: angliškai skaitantysis "Senovės Lietuvių Pinigus" tikriausiai pasiges jam suprantamo iliustracijų sąrašo.

Iš pagelbėjusių išleisti "S. L. Pinigus" asmenų sąrašo matyt, jog autorius turėjo gana stiprių savo šalininkų, pasitikėjusių jo darbu, bet tokio veikalo išleidimui tikriausiai neužteko. Ir jei skaitančioji visuomenė parems tą vertą knygą įsigydam, reikia tikėti, kad J. Kariui sudarys bent sąlygas ir toliau tais darbais mūsų žinojimą turtinti.

Immaculata Press, Putnam, Conn. spaudos darbą atliko be priekaištų. Kaina \$10.00. Gaunama pas platintojus ir per autorių: Jonas K. Karys, 408 Park Ave., Bridgeport 4, Conn.

K. Norkus

PRINOKĘ RUGIAI

Kasžin, ar purvini nagai dolerį supurvina?

Dažnai mes greitai mokytis, nespirtūs mokytis.

Gal nėra nedoresnio žmogaus, kaip doro vyro su nedoru protu.

"Sielos, kurios lietuviškos, gyvena tik iš Lietuvos atsiųstu dvasios kapitalu" (Laiškas iš Amerikos, rašytas Alės Rutos-Arbačiauskienės).

Būtų įdomu, jei mūsų literatūros kritikai išspręstų, kada mūsų rašytojai geriau rašo: pavalgę ar nevalgę pietų?

Mūsų spauda yra nelyginant nervų sistema žmogaus kūne. Jei ji pails, ir mes pailsime.

Nejau žmogus, kaip sniegas, istorijon krinta be plano?

Raudonąją okupaciją išgyvenus, Lietuva greičiausia atrodys, kaip po paskutiniojo ledymčio, kurį prof. M.S. Kaveckis "Naujojo Romuvoje" 1937 m. šitaip vaizdavo: "Didžiajam suledėjimui praėjus, Lietuvoje pasiliko sukranta visokios medžiagos, ledų atvilkto iš mūsų kaimynų šiaurėje. Mūsų laukuose pilna pribarstytų didelių ir mažų akmenų."

Ir šiaip kalbėk ir taip - kaip tik ateina vasara, rugiai noksta.

Dažnas lietuvis gali tarti: automobilį pirkau, niekad namie nebuvau: televiziją pirkau, niekur iš namų nebeįeinu.

Gal ne svarbus, bet įdomus klausimas: ar gaidys danguje tuo pačiu balsu gieda, kaip pragare?

Columbia universiteto istorijos profesorius sako: Politika yra mokėjimas plaukti su prabėgamąja valanda, valstybingumas yra gyventi gilesniu laikotarpiu supratimu.

V.

Taip atrodė dešimties litų Lietuvos banknotas...J.K. Kario knygoje "Senovės Lietuvos pinigai" be kunigaikščių Lietuvos monetų yra ir Nepriklausomybės laikais išleistų pinigų pavyzdžiai.

KAS NAUJO SPORTO GYVENIME

K. BARONAS

Detroito Kovo, dabartinio Š. Amerikos lietuvių vyrų krepšinio meistro komandos žaidėjai, kurie vasario 27-28 d. d. dalyvaus Clevelande įvykstančiose Vid. Vakarų sporto apyg. pirmenybėse.

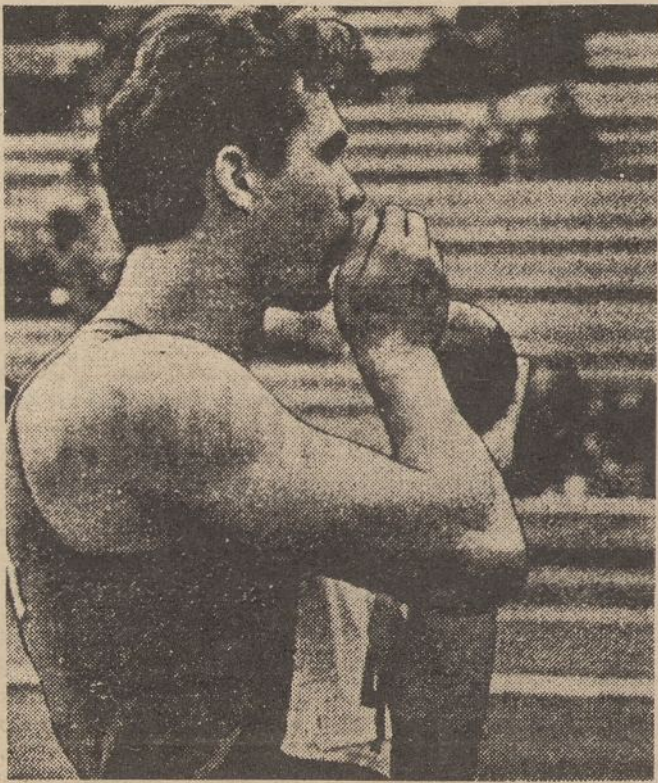
E. Šulaičio nuotrauka

LIETUVOJE

Pasibaigus pirmojo rato krepšinio pirmenybėms, dalyvaujant po 10 komandų vyrų ir moterų grupėse, pirmoje vietoje "gra-

publikoms", bet dėl smunkančio SS futbolo lygio.

Padidinus aukščiausią lygą iki 20 komandų, tikima, kad atsiras daugiau naujų talentų ne iš rusų ar ukrainiečių tarpo

A. Varanauskas Lietuvoj išrinktas geriausiu sportininku

žiosios lyties" atstovų tarpe randame Kauno Kūno Kultūros Instituto komandą, turinčią vienodą taškų skaičių, tik geresnį krepšių santykį, su Kauno Politechnikos Instituto studentėm. Trečioje vietoje eina Žemės ūkio Akademija, prieš Marijampolės VSM ir Vilniaus Švietimą. Uodegėlės pabaigoje yra Klaipėdos Prekybininkas ir Panevėžio Spartakas.

Vyrų grupėje pirmąją Kauno Audiniai (geriausi komandos žaidėjai yra Gentvainis, Radykas, Ručinskas, Matačiūnas) prieš 2. ūkio Akademiją ir Vilniaus ESG (Elektros Skaitliukų Gamyklą). Grupės pabaigoje yra Panevėžio Spartakas ir Telšių Lokomotyvas.

Iš futbolo gyvenimo reikia pranešti didelę naujieną, tai įtraukimą iš kiekvienos "respublikos" nors vienos komandos į aukščiausiąją SS futbolo lygą. Šis nutarimas padarytas po Tarybos Sąjungos futbolo federacijos antrojo plenumo, vykusio gruodžio mėn. Maskvoje. Be abejo, toks nutarimas padarytas ne iš kokios malonės kitoms "res-

(daugiausiai viltų dedama į Pabaltijį), kurie vėliau bus įjungti į Sov. Sąjungos rinktinės eiles. Tokiu būdu, naujoje futbolo lygoje, šalia Rygos Daugavos, Talino Kalevo, žaidžiusių anksčiau Rus. Sąj. "B" klasėje, kaip penkiolika komanda įtrauktas

(daugiausiai viltų dedama į Pabaltijį), kurie vėliau bus įjungti į Sov. Sąjungos rinktinės eiles. Tokiu būdu, naujoje futbolo lygoje, šalia Rygos Daugavos, Talino Kalevo, žaidžiusių anksčiau Rus. Sąj. "B" klasėje, kaip penkiolika komanda įtrauktas

Vyrų grupėje pirmąją Kauno Audiniai (geriausi komandos žaidėjai yra Gentvainis, Radykas, Ručinskas, Matačiūnas) prieš 2. ūkio Akademiją ir Vilniaus ESG (Elektros Skaitliukų Gamyklą). Grupės pabaigoje yra Panevėžio Spartakas ir Telšių Lokomotyvas.

Iš futbolo gyvenimo reikia pranešti didelę naujieną, tai įtraukimą iš kiekvienos "respublikos" nors vienos komandos į aukščiausiąją SS futbolo lygą. Šis nutarimas padarytas po Tarybos Sąjungos futbolo federacijos antrojo plenumo, vykusio gruodžio mėn. Maskvoje. Be abejo, toks nutarimas padarytas ne iš kokios malonės kitoms "res-

ir Vilniaus Spartakas, treniruojamas žinomo Klaipėdos sporto veikėjo kapt. A. Saunorio sūnaus, buv. Lietuvos rinktinės žaidėjo — Vytauto Saunorio.

Sov. Sąjungos moterų krepšinio rinktinės treneris Stepas Butautas ir tos komandos žaidėjas Jūratė Doktoraitė. Iš JAV grįžęs S. Butautas parašė savo išpildžius, kuriuose užsimena ir susitikimus su lietuviais, kurie, sako, buvę naivūs ir manė, kad jam net šnekėtis draudžiama...

Apie pačios komandos lygį sunku ką nors pasakyti, juo labiau, nemačius jos žaidžiant, tačiau Vilniaus Spartakas Sov. Sąjungos antrai futbolo rinktinę duoda du žaidėjus: vartininką — jaunį Baužą ir saugą Kulikauską.

Geriausio 1959 m. Lietuvos sportininko rinkimus atlieka vilniškis Sportas, skelbdamas savo skaitytojų tarpe anketą, kurioje įrašomas geriausias Lietuvos sportininkų dešimtukas. Ir nuo pat pirmos dienos, aštri "kova" užvirė tarp pasaulio ieties metimo meistrės B. Zalagaitytės-Kalėdienės ir rutulio stūmimo meistro, gero krepšinininko (žaidžiančio už Žemės ūkio Akademijos komandą) Adolfo Varanausko. Jo populiarumas padidėjo mūsų tėvynėje, kada jis atsieik SS rekordą, nustumdamas 17,99 m. Tiesa, jo pasekmė išsilaukė tik tris mėnesius, tačiau rusas treneris sako, kad Varanauskas turi visus davinčius (pulkus, technikas, fizinius turi visus davinčius būti geru metiku, jo jaunas amžius) susigrąžinti rekordą iš I. Ovspeiano į savo rankas. Ir nors A. Varanausko rutulio stūmimo pasekmė pasaulyje 1959 m. sezono pabaigoje buvo net tryliktoje vietoje, o Birutės Zalagaitytės antroje, (pirmoji Ozolina — 55,76 m., Zalagaitytė 55,37 m.), tačiau Sporto skaitytojų dauguma nubalsavo už Varanauską. Jo nuotrauką ir talpiname.

Kitą kartą duosime kitų sporto šakų apžvalgą.

IA VALSTYBĖSE

Iš Chicago, apie sportinę veiklą, mūsų bendradarbis praneša:

SKRIEJA SLIDĖS

L. BRASIULIS

Slidžių vėžm vengriom išrašyti Mirguliuoja prieš saulę kalneliai Lenkia vėją vikruoliai nušvite, Net pušaitės jiems traukias iš kelio.

Greit nuskrieja pakalnėn. Vėl kyla Slidinėtojų klegančios voros, Juokas virpina rytmečio tylą Ir jaunystės toks sklidinas oras.

• SK Neries vyrų krepšinio komanda, pasibaigusiam Marquette parko pirmenybių I rate, užėmė II vietą. Ji čia pelnė 6 pergales ir patyrė 1 pralaimėjimą. Daugumą savo varžovų lietuviai įveikė aukštomis pasekmėmis. Gaila, jog šiose pirmenybėse Neries negali panaudoti visų savo žaidėjų, kurie žaidžia už gimnazijų ir kolegijų rinktinės. Sausio 31 d. Neries pradėjo II šių pirmenybių ratą ir jame turės sužaisti dar 7 rungtynes.

• LFK Lituanica ir LSK Neries rengia bendrą šokių vakarą, kuris įvyks vasario 13 d. (šeštadienį) Lietuvių Auditorijos didž. salėje.

• Apie 20 LSK Neries sportininkų žada dalyvauti Vid. Vakarų sporto apygardos sporto šakų varžybose, įvykstančiose vasario 27-28 d.d. Clevelande. Išvykai žadama samdyti autobu-

są, kuriuo taip pat galės panaudoti ir kiti klubai.

• Sausio 17 d. įvykusiose futbolo rungtynėse Lituanicos futbolininkai nugalėjo graikų Olimpic vienovulę 2:0, o Bridgeport komanda įveikė vokiečių Wanderers 3:2.

• I Chicago atvyksta austrų futbolo komanda — Vienos Austria, kuri čia vasario 7 d., 2 val.

p. p. žais su Chicago futbolo rinktine.

E. Š.

KANADOJE

Kanados sportininkai, besiruošdami X-toms Š. Amerikos žaidynėms New York'e balandžio 23-24 d.d. ir norėdami išaiškinti paskirų šakų atstovus, jau sausio mėn. pradžioje pravedė Kanados Sporto Apygardos pirmenybes stalo tenise ir jaunių krepšinyje kaimyniniame Rochesteryje, dalyvaujant vietos Sakalui, Toronto Vyčio ir Aušros komandoms, ir Hamiltono Kovui.

Jaunių krepšinį laimėjo Aušra, įveikdama Sakalą 62:58. Vyrų komandiniu stalo teniso meistrui liko Toronto Vytis, prieš Sakalą ir Kovą. Moterų nugalėto-

susidomėjimo kanadiečių tarpe. Garsioji Toronto Maple Leaf salė buvo perpildyta žiūrovais, kaip ir NHL rungtynių metu (stebėjo virš 14 tūkst. žiūrovų). Kitur taip pat daug žiūrovų.

Kas rusams Kanadoje geriausiai patiko? Televizijos programos (skundėsi, kad per daug prekybinių skelbimų), apelsinai ir obuoliai. Džiaugėsi gražiu publikos priėmimu, nes Toronto, po rusų įmušto įvarčio, žiūrovai daugiau plojo, negu kad savie-

Tuo tarpu Maskvos Komso-molskaja Pravda, po pirmų pralaimėjimų Kanadoje pažymėjo, kad nei čekai, švedai nei amerikiečiai nėra tokie stiprūs varžovai žiemos olimpijadoje rusams, kokiais bus kanadiečiai. Tačiau rusai tikisi laimėti pirmą vietą.

Chicago Neries jaunių krepšinio komanda, kuri praėjusiais metais laimėjo Š. Amerikos liet. jaunių krepšinio meistro vardą. Šiuo metu dalis šių krepšinininkų atstovauja Nerį Marquette parko pirmenybėse, kuriose lietuviai sėkmingai pasirodė.

E. Šulaičio nuotrauka

jas Sakalas, nugalėdamas Aušrą. Vyrų vienetas baigėsi Pr. Gvildžio (Toronto Vytis) pergale, prieš Kasakevičių (Sakalas), Stanaitį ir Braslauską (abudu Kovas). Vyrų dvejete netikėtai dvi pirmos vietos atiteko Hamiltono Kovui: Braslauskas — Navickas, Stanaitis — Petrušaitis. Taip pat moterų vienetas, kaip ir dvejetas, Sakalui — A. Urbonaitė — Grybauskienė (buv. Toronto Vytis) prieš R. Armonaitę.

Vyrų ir moterų krepšinio ir mergaičių stalo teniso pirmenybės bus pravestos Toronte vasario 6-7 d.d. Rengėjas — Toronto Aušra, jau gavo sutikimus iš Vyčio, Sakalo, Kovo ir Tauro, aišku, dalyvaujant ir patiems rengimo šeimininkams, kurie ir šiemet stengsis apginti Kanados meistro vardą.

Žiūrint iš draugiškų susitikimų ir Aušros atsiektų pasekmių, pergalė negalime būtų abejoti, tačiau kaip sakoma, kamuolys yra apskritas ir gali pasitaikyti daug staigmenų, kaip ir vyrų, taip ir moterų pusėje. Nežinomas yra priešininkas Montrealio Tauras, tačiau sprendžiant iš ankstyvesnių susitikimų, jis bus "kietu riešutu" visiems varžovams.

Jau taip priimta, kad kiekvienas didesnis sportininkų susibūrimas, baigiamas bendru pasilinksminimu. Jis rengiamas ir vasario 6 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Todėl ir čia netrūks pokalbių sportinėm temom.

Zodžiu, pirmoji vasario mėnesio savaitė Toronte bus sporto ženkle.

Rusai Kanadoje

Rusai ledo rutulininkai šiuo metu vieši Kanadoje. Pirmus savo susitikimus, pietinėje Ontario, Maskvos rinktinė pralaimėjo: Kitchener 8:4, Toronte prieš Whitby Dunlop komandą net 9:1 ir Windsor 6:2. Nežymius laimėjimus pavyko Maskvai atsiekti Port Arture ir kt. vakarinės Kanados komandų tarpe, tačiau rašančiam, mačius šios rusų rinktinės žaidimą, jis nepaliko didelio įspūdžio. Tiesa, maskviečiai sako, kad tai ne jų pats pagrindinis, olimpinis sąstatas, tačiau tas dar nieko nesako, nes ir Maskvoje ši komanda yra laimėjusi prieš olimpinę rinktinę 4:2.

Made in Russia pasaulyje pasidarė labai populiarius, tad ir rusų žaidimas susilaukė didelio

CLEVELANDO ŽINIOS

• Lietuvių salės praėjusių metų apyvarta suvesta į \$7,325.70. Tuo tarpu Klubu apyvarta siekia \$54,952.64. Iš salės gauta \$812.68 gryno pelno, o iš Klubu \$7,142.19.

• Jonas Kazlauskas, Dirvos bendradarbis ekonominių klausimais, kaip ir kiekvienais metais pildo income tax pareiškimus. Pildytojai dėl laiko susitaria telefonu RE 1-7222.

• Lietuvis elektrikas atlieka elektros įvedimus ir įvairius taisymo darbus. Šaukti telefonu MU 1-5295.

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Vasario 14 d. Neringos ir Pilėnų tuntų Vasario 16 minėjimas.

Vasario 20 d. BALFo 55 skyriaus Užgavėnių blynai.

Vasario 21 d. Nepriklausomybės šventės minėjimas. Rengia ALT.

Vasario 27 d. Vysk. Valančiaus Lituanistinės mokyklos vakaras.

Kovo 20 d. skautų rengiama Kaziuko mugė.

Balandžio 23 d. Grandinėlės pavasario koncertas.

Gegužės 8 d. skautų rengiama motinos dienos minėjimas.

Gegužės 14 d. JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų ir kitų talentų konkurso koncertas, Rengia Dirva.

Gegužės 22 d. Vasario 16 Gimnazijai paremti vakaras, Rengia būrelių vadovai.

PARDUODAMI NAMAI Cleveland Hts.

• Plytinis 7 kamb. gaso — vandens šildymas. 2 garažai. Pigus.

• Trijų miegamųjų Naujos parapijos rajone, 2 garažai, rami vieta.

• Labai geras trijų šeimų Colonial Hts.

• Vieno aukšto 3 miegamųjų E. 131.

• Keturių šeimų apartamentas. Pigus.

EAST SHORE REALTY Juozas Mikonis — Realtor 780 E. 185 St. IV 1-6561

Bendradarbis Antanas Gailiusis MU 1-7014

DĖMESIO!

Pasirūpinkite, kad mūsų adresas ir telefonas pasikeitė. Dabar yra:

642 Meadowlane Dr. Richmond Hts. 24, Ohio Telef. HI 2-4450

Mes dabar turim geresnes sąlygas jums patarnauti. Prašom šaukti visais apdraudos reikais.

Paulina Mozuraitis-Bennett Apdraudos agentas

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

"ŽINOJIMAS YRA JĖGA"

WORLD BOOK ENCYCLOPEDIA

Leidžiamas Field Enterprises Educational Corp. Chicagoj, Ill.

Geriausias vadovas jūsų studijoms. Daug prisidės prie jūsų bendrų žinių praturtinimo.

Šis veikalas yra reto tikslumo su autoretetingu tekstu, todėl ir yra rekomenduotinas kiekvienai šeimai įsigyti.

Populiarumas yra neabejotinas, nes pirmąją enciklopedijų rinkoje.

Šį modernišką veikalą galima įsigyti gana lengvomis sąlygom.

Kreiptis pas V. Apanių. Tel. PO 1-5614 12518 Lake Shore Blvd. Cleveland 8, Ohio.

(18)

DIRVA

Nr. 13

1960 m. vasario 1 d.

KAS IR KUR?

• Respublikonų pietuose, surengtuose Chicagoje, dalyvavo Tautinės Sąjungos centro valdybos nariai E. Bartkus ir J. Jurkūnas. Taip pat matėsi Valdas Adamkavičius, L. Šimutis, J. Pronskus. Dalyvių buvo 7094, o kalbą sakė viceprezidentas R. Nixonas.

• Dainininkė Janina Liustikaitė iš Anglijos ruošiasi pastoviam gyvenimui persikelti į Kanadą.

• Jonas Doda, gyvenęs Lenkijoje, Lietuvos pasienyje, broliui tarpininkaujant atvyko į Worcester, Mass.

• Dail. V. K. Jonynas buvo nuvykęs į Bostoną skaityti paskaitos meno klausimais Kultūros Klubo susirinkime.

• Almaus meno galerijoje, Great Neck, N. Y., sezona numatoma baigti Prano Lapės, Sandros Čipkuvienės ir Telesforo Valiaus parodomis. Taip pat ruošiami ir kursai "Dailės kritika". Vasario mėn. įvyks dailininkų paroda, kurioje lietuvių atstovaus: A. Elskus, V. K. Jonynas, A. Galdikas, B. Gedvilienė-Vilkutaitytė, A. Šalkauskas ir K. Žoromskis.

• J. Matulaitienės vadovaujamas New Yorko tautinių šokių ansamblis švenčia 10 metų sukaktį. Ta proga gegužės 15 d. įvyks tautinių šokių festivalis. Festivaliui suruošti talkina: J. Maurukas, J. Remėza, Z. Rimavičius, J. Šileikis ir V. Vilkutaitis.

BROCKTON

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Brocktono Lietuvių Taryba, Lietuvos nepriklausomybės atgavimo šventės minėjimą rengia vasario 14 d., 2 val. p.p., Šv. Kazimiero parapijos, prelato Urbanavičiaus auditorijoje.

Minėjime dalyvaus ir Brocktono districto kongresmanas Burke bei kiti valdžios atstovai.

Visos lietuviškosios organizacijos tą dieną kviečiamos su vėliavomis dalyvauti pamaldose 10 val. ryto Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje ir minėjime.

Prašome visas lietuviškasias Brocktono organizacijas ir draugijas tą dieną nedaryti savo parengimų. Kviečiame visus skaitlingai dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės atgavimo šventės minėjime.

Smulkesnė minėjimo programa bus paskelbta vėliau per lietuvių radijo programas ir spaudoje.

Altas - Brocktono Lietuvių Taryba

Brocktono Santaros 24 kuopa savo metiniame susirinkime sausio 14 d., Altui, Lietuvos laisvinimo reikalams paskyrė 100 dolerių.

Sandaros 24 kuopa, Klubo patalpose, 21 d. 2 val. p.p., kuopos nariams rengia pietus. Gali dalyvauti ir svečiai. Bilietus svečiai gali įsigyti prie įėjimo. Gautos aukos bus paskirtos Lietuvos laisvinimo reikalams.

Brocktono Lietuvių Tarybos globojamoje Dariaus ir Girėno vardo bažnyčioje šiuo metu atliekami kai kurie įrengimai iš vidaus pusės. Darbą nemokamai atlieka Tarybos narys P. Duoba. Taryba jam nuoširdžiai dėkoja.

E. Chicago lietuvaitės Aurelija Ginčauskaitė ir Marytė Jonykaitė išpildančios komp. Jakubėno kūrinį "Jonukas ir Onytė".

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Moterims Vasario 16-sios minėjimą

ruošia vyresniosios giedrinių, gyvenančios Chicagoje, vasario 6 d., 6 val. vakaro, Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont Ave.

Minėjime sutiko dalyvauti poną Juzė Daužvardienė. Paskaitą skaitys clevelandietė Aldona Augustinavičienė.

Meninėje dalyje dalyvaus solistė Stasė Pautienienė, aktorė Ona Petravičiūtė, stud. Indrė Paliokaitė ir stud. Manigirdas Motekaitis.

Kviečiame visas lietuves moteris, be įsitikinimo skirtumo, atsilankyti į šį reikšmingą minėjimą. E. V.

• Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos apylinkių atstovų suvažiavimas įvyksta vasario 7 d. Jaunimo Centre — 5620 S. Claremont Ave.

Gerei veikianti Bendruomenės apylinkė

Brighton Park, Lietuvių Bendruomenės apylinkės metinis susirinkimas įvyko sausio 15 d. Susirinkimui pirmininkavo Vyt. Galvydis, sekretoriavo R. Chai-

nauskas. Valdybos pirmininkas Vl. Velža padarė praeitų metų veiklos apžvalgą. Iždin. Ona Miniotienė — kasos stovė. O revizijos komisijos pirmininkas prof. St. Dirmantas perskaitė revizijos aktą. Kasa ir dokumentai rasti tvarkoje. Grytais pinigais kasoje \$123. Susirinkimo dalyviai, be jokių pastabų, pareiškė pasitenkinimą valdybos nuveiktais darbais.

Po šių visų pranešimų, nauja valdyba išrinkta be jokių sunkumų. Tai reiškia, kad susirinkime dalyvavo tie, kuriems tikrai rūpi lietuvių tautybė ir jos ateitis. Dalyvavęs susirinkime apygardos pirm. Jonas Jasaitis pasidžiaugė šios apylinkės veikla, perdavė geriausius linkėjimus visiems apylinkės lietuviams.

Po susirinkimo, inž. D. Bielskus parodė savo gamybos filmą iš LB suvažiavimo Detroite. Priedui Chicago lietuvių organizuotą piketavimą miesto centre Chruščiovo lankymosi metu, L. R. K. Federacijos suvažiavimą New York'e ir Lietuvių studentų suvažiavimą Chicagoje.

A. K-čius

Detroit

VAJUS VASARIO 16 GIMNAZIJAI PAREMTI

Sausio 17 d. per Kultūros Klubo ruoštą vakarą Vasario 16 gimnazijai paremti, JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba oficialiai paskelbė vieno dolerio vajuos vykdymą Detroite. Tuom buvo įsiųnta į visoje Amerikoje senokai pradėtą vajų, kuriam vadovauja chicagietis A. Gulbinskas. Visi surinkti doleriai bus pasiųsti Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje paremti.

Tiesa, paskirose grupėse (pas tautininkus, inžinierius, šaulius ir kt.) doleriai jau buvo renkami ir anksčiau, tačiau JAV LB Detroito apylinkės valdyba tik, kad kiekvienas lietuvis savo vieno dolerio auka turėtų paremti tą lietuvių išlaikymo centrą — Vasario 16 gimnaziją.

Vajus bus vykdomas iki vasario 16 d. Aukų rinkėjai sutiks Jus prie visų lietuvių parapijų ir įvairiuose lietuviškuose parengimuose. Neatstumkite jų, nes atstumdami juos atsuksite nugarą ir savo jaunimui.

V. Kutkus

LIETUVIŠKI SŪRIAI, JUODA DUONA, AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI, DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVEJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ,

per Londono, LIETUVIŲ PREKYBOS Bendrovę — Lithuanian Trading Company in London.

Šiam tikslui Jums sąžiningai ir pigiau, negu kur kitur, patarnaus Bendrovės atstovai

Jonas Daugirdas

337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 4-1232 ir EV 7-4940

Reikalaukite katogų ir pavyzdžių.

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirškit su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI

311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey

Telefonas: Market 2-4867

EUROPIETIŠKŲ KEPSNIŲ KEPYKLA

LA SALLE BAKERY

neseniai nupirkta naujų ateivių, kepa ruginę duoną, europietiškus kepsnius ir tortus. Savininkai turi ilgametę praktiką.

Užsakymai priimami ir lietuvių kalba šaukiant GRAŽINĄ.

863 EAST 185 STREET
Telefonas KE 1-2388

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

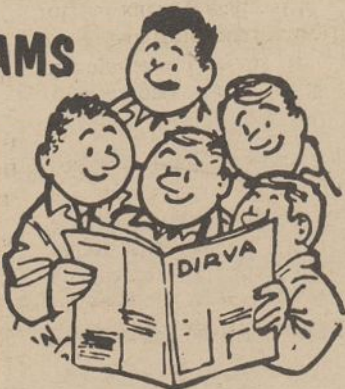
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

JŪSŲ DRAUGAMS

DIRVOS
BŪTINAI
REIKIA

DIRVA jau eina triskart per savaitę, ir ji vis turtėja žiniomis bei vaizdais iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

Kas Dirvos neturi — daug nustoja!

Kodėl jūs savo draugams tik linkit viso geriausio?

Jūs verčiau jiems tai padarykit: pasirūpinkit, kad jie gautų DIRVĄ!

Tada Jūsų linkėjimai jiems pildysis pusantro šimto kartų per metus!

Užpildykite ir atsiųskite mums šią atkarpą:

PRADĖKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Kaip mano dovaną, už kurią apmoku naujiems skaitytojams taikomu papigintu tarifu:

už 3 mėnesius — \$2.00 ☐

už 6 mėnesius — \$4.00 ☐

už pirmus metus — \$8.00 ☐

(Pažymėkite atitinkame langelyje savo užsakymą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

MUTUAL Federal SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.